

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **P., s.r.o.**, so sídlom v M., zastúpeného **JUDr. M. K., advokátom** so sídlom v K., proti žalovanému: **Predsedovi Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Chlumeckého 2, za účasti účastníkov 1/ **I. s.r.o.**, so sídlom v S., zastúpeného spoločnosťou **H., s.r.o.**, so sídlom v B., konajúcu prostredníctvom konateľa **JUDr. M. H., advokáta** so sídlom *tamtiež*, a 2/ **E. a.s.**, so sídlom v S., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu z 5. marca 2009 č. P-1483/2009/JA, o odvolaní žalobcu a účastníka 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 5. mája 2010 č.k. 2S 59/2009-221 v spojení s opravným uznesením z 13. augusta 2010 č.k. 2S 59/2009-232 v časti výroku o trovách konania, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 5. mája 2010 č.k. 2S 59/2009-221 v spojení s opravným uznesením z 13. augusta 2010 č.k. 2S 59/2009-232 **v napadnutej časti výroku o trovách konania z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave odvolaním napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalobcu zaviazal na náhradu trov konania účastníkom 1/ a 2/ (krajský súd účastníkov označil ako žalobcov a neuviedol výšku náhrady trov konania).

Účastníkom konania E. a.s. a I. s.r.o. súd v zmysle § 142 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov

právneho zastúpenia za štyri právne úkony a režijný paušál v celkovej výške 181,42 eura.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom ustanovenej lehote (§ 204 OSP) odvolanie žalobca, a to voči výroku o trovách konania a žiadal rozsudok v tejto časti zrušiť a vec vrátiť súdu na nové rozhodnutie o trovách konania. Rozsudok krajského súdu je podľa názoru žalobcu v tejto časti zmätočný a nepreskúmateľný, nesprávne označuje spoločnosti I. s.r.o. a E. a.s. ako žalobcov, neuvádza sumu trov konania, na ktorú bol žalovaný zaviazaný.

V zákonnej lehote po vydaní opravného uznesenia z 13. augusta 2010 č.k. 2S 59/2009-232, ktorým krajský súd opravil odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť účastníkom I. s.r.o. a E. a.s. náhradu trov konania vo výške 181,42 eura na účet ich právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, žalobca podal ďalšie odvolanie voči výroku o trovách konania (§ 204 ods. 1 veta druhá OSP). Namietal existenciu odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. b) a f) OSP. Žalobca zotrval na výhrade nepreskúmateľnosti rozsudku v časti napadnutého výroku z dôvodu absencie riadneho odôvodnenia výšky priznanej tarifnej odmeny za jednotlivé úkony právnej služby, ako aj vymedzenia jednotlivých úkonov právnej služby, či rozsah (celý úkon, 1/2, resp. 1/4 úkonu), v akom ich účastníkom 1/ a 2/ priznáva. Žalobca poukázal tiež na to, že účastníci 1/ a 2/ mali v konaní zvoleného každý iného právneho zástupcu, čo nie je zrejmé ani z napadnutého výroku a ani zo záhlavia rozsudku, v ktorom sa uvádza, že obaja účastníci 1/ a 2/ sú zastúpení totožnou právnou zástupkyňou JUDr. S. K., advokátkou, na ktorej účet by teda v zmysle rozsudku mali byť trovy uhradené. JUDr. K. je však právnou zástupkyňou len účastníka 2/ (E. a.s.), účastník 1/ (I. s.r.o.) mal zvoleného iného právneho zástupcu, ktorého JUDr. K. na pojednávaní zastupovala na základe substitučného plnomocenstva. Žalobca následne namietol, že krajský súd napadnutým výrokom založil medzi účastníkmi 1/ a 2/ aktívnu solidaritu, nerešpektujúc tak skutočnosť, že každému z týchto účastníkov vznikali trovy samostatne.

Proti rozsudku krajského súdu v spojení s opravným uznesením v zákonom ustanovenej lehote podal odvolanie aj účastník 1/, ktorý žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobcu zaviazá zaplatiť účastníkovi 1/ náhradu trov konania v sume

491,78 eura. Totožne so žalovaným namietal nesprávnosť výroku o trovách konania, ktorým krajský súd priznal náhradu trov konania účastníkom 1/ a 2/ solidárne, pričom ide o subjekty, ktoré v konaní vystupujú samostatne a sú každý zastúpený inými právnymi zástupcami. Účastník 1/ ďalej namietal výšku priznanej náhrady, keď ju súd bez bližšej špecifikácie priznal za štyri úkony právnej služby, hoci bola uplatnená celkovo za sedem úkonov: dva úkony v roku 2008 súvisiace s preskúmaným správnym konaním, dva úkony v roku 2009 (z toho jeden polúkon) a 4 úkony právnej služby v roku 2010 (z toho jeden štvrtúkon) zvýšené o zákonnú daň z pridanej hodnoty a paušálne výdavky. Z odôvodnenia výroku nie je zrejmé, akým postupom súd došiel k výslednej sume priznanej náhrady trov konania, pričom zrejme vôbec nezohľadnil uplatnenú daň z pridanej hodnoty.

Účastník 2/ a ani žalovaný odvolanie nepodali, k podaným odvolaniam sa písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) po prejednaní veci v rozsahu napadnutom odvolaním bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu a účastníka 1/ je dôvodné.

Vzhľadom na ustanovenie § 246c ods. 1 veta druhá OSP, v zmysle ktorého opravný prostriedok podľa piatej časti OSP je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti, pričom v § 250k OSP, ktorý osobitne upravuje náhradu trov konania v správnom súdnictve, možnosť podať odvolanie zakotvená nie je, najvyšší súd sa v prvom rade zaoberal prípustnosťou odvolania proti rozhodnutiu o náhrade trov konania.

Správne súdnictvo upravené v piatej časti OSP v ustanovení § 250k a § 250h ods. 2 za bodkočiarkou rieši otázku náhrady trov konania, avšak nerieši rozhodovanie o trovách konania pri podanom odvolaní voči prvostupňovému súdnemu rozhodnutiu. Na uvedenú situáciu sa v zmysle § 246c ods. 1 veta prvá OSP preto možno primerane použiť ustanovenia

tretej časti a štvrtej časti OSP. Keďže podľa OSP je odvolanie zásadne prípustné, s výnimkami v zákone presne stanovenými, medzi ktorými sa odvolanie voči rozhodnutiu o trovách konania nenachádza a ustanovenie § 250ja ods. 1 a 2 OSP upravuje iba prípustnosť odvolania pri rozhodovaní vo veci samej, v predmetnom prípade odvolanie voči rozhodnutiu o trovách konania prvostupňového súdneho rozhodnutia treba pripustiť vzhľadom na ustanovenie § 246c ods. 1 OSP, § 201 OSP a § 202 OSP.

Z predloženého spisového materiálu najvyšší súd zistil, že obaja odvolatelia správne namietali nesprávnosť postupu krajského súdu v tom smere, že každý z účastníkov, ktorým bola náhrada trov konania priznaná vystupoval v konaní samostatne, pričom neboli zastúpení spoločným právnym zástupcom.

V zmysle § 153 ods. 1 OSP súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti. Je teda povinnýrobiť záver o skutkovom a následne aj právnom stave veci len na základe skutočností, ktoré vyplývajú zo skutočností preukázaných v konaní, resp. iných skutočností v zmysle § 153 ods. 1 OSP. Odôvodnenie jednotlivých výrokov jeho rozhodnutia teda musí byť vyplývať z obsahu spisu (podania účastníkov, vykonané dokazovanie a pod.), alebo musí byť z neho zrejmé, že ide o skutočnosti, o ktorých nie je potrebné vykonávať dokazovanie (§ 121 OSP, § 153 ods. 1 OSP).

Podľa plnomocenstva založeného v súdnom spise (čl. 87) bol účastník 1/ I. s.r.o. v konaní zastúpený advokátom H., s.r.o. so sídlom v B., pričom spoločnosť koná prostredníctvom JUDr. M. H., advokáta – konateľa. Následne zo spisu vyplýva, že účastník 2/ E. a.s. by mal byť zastúpený JUDr. S. K., advokátkou so sídlom v K.. V spise vedenom vo veci krajským súdom a ani v administratívnom spise (žalovaný konal priamo s účastníkom 2/) sa však nenachádza písomné plnomocenstvo, ktoré by túto skutočnosť osvedčovalo, a to ani v kópii, táto skutočnosť nie je podchytená ani úradným záznamom o predložení plnomocenstva a nevyplýva to ani zo zápisníc na pojednávaniach vo veci. V spise sa navyše

nachádzajú dve substitučné plnomocenstvá, ktorými JUDr. K. splnomocnila JUDr. H., aby ju na pojednávaniach konaných 17. februára 2010 a 7. apríla 2010 zastupoval (čl. 86 a 137). JUDr. K. v konaní vystupovala a robila úkony ako právna zástupkyňa účastníka 2/ a súd s ňou ako s riadnou právnou zástupkyňou aj konal.

Pokiaľ teda krajský súd rozhodol o trovách konania, berúc na zreteľ len vyčíslenie trov konania predložené JUDr. K. bez toho, že by bral ohľad na celý obsah predloženého spisu, t. j. zastúpenie účastníka 1/ iným advokátom a neexistenciu písomného plnomocnenstva udeleného účastníkom 2/ JUDr. K., nemožno jeho rozhodnutie považovať za také, ktoré zodpovedá obsahu spisu a vychádza z riadne zisteného skutkového stavu veci v časti trov konania (§ 221 ods. 1 písm. h/ OSP).

Je tiež namieste prisvedčiť námietke oboch odvolateľov voči nedostatku dôvodov, a teda nepreskúmateľnosti rozsudku v časti týkajúcej sa trov konania. Krajský súd len stroho konštatuje výslednú sumu priznanej náhrady trov konania, avšak nie je zrejmé, za ktoré úkony a v akej výške bola táto náhrada priznaná.

Na odôvodnenie výroku o trovách konania sa vzťahujú rovnaké požiadavky ako na odôvodnenie výroku vo veci, čo sa týka jeho jasnosti, jednoznačnosti a zrozumiteľnosti tak, aby účastníkovi z neho bolo zrejmé, prečo mu bola uložená povinnosť náhrady trov konania a ako súd dospel k výslednej sume náhrady trov konania, vrátane údaju, na základe ktorých právnych predpisov. Rozsudok krajského súdu túto požiadavku nespĺňa.

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu, je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (resp. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd). Podľa názoru najvyššieho súdu táto požiadavka v prejednávanej veci zo strany krajského súdu nebola splnená ústavne akceptovateľným

spôsobom, a preto neostávalo než konštatovať, že napadnutým rozsudkom sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom.

Z ustanovenia § 246c ods. 1 veta prvá OSP pre súd vyplýva tiež povinnosť skúmať osobitnú úpravu pre konanie v správnom súdnictve ešte pred tým, ako pristúpi k primeranej aplikácii prvej, tretej a štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Zákonodarca v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku osobitne upravil spôsob rozhodovania o trovách konania, a to tak, že súd prizná žalobcovi proti žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania, ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, pričom môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 250k ods. 1 OSP), resp. ukladá súdu povinnosť priznať žalobcovi náhradu trov konania voči správneho orgánu, ak po zrušení rozhodnutia správneho orgánu došlo k vydaniu nového rozhodnutia, ktoré sa k novej žalobe opäť zrušilo preto, že sa správny orgán odchýlil od právneho názoru vysloveného v prvom rozsudku súdu bez toho, aby došlo k zmene skutkového alebo právneho stavu.

Z citovaného ustanovenia § 250k OSP vyplýva, že náhradu trov konania možno v správnom súdnictve priznať v zásade len žalobcovi (resp. navrhovateľovi) v konaní. Právna prax však pripúšťa vo výnimočných situáciách, priznanie náhrady trov konania pred správnym súdom aj ďalším účastníkom konania. V prípade vedľajších účastníkov, ako je to v prejednávanej veci, je však nutné skúmať, či ich účasť na konaní bola nevyhnutná, t. j. či by bez nej došlo k nenapraviteľnému a neodstrániteľnému zásahu do ich práv alebo právom chránených záujmov. Právna úprava trov konania totiž nemôže brániť výkonu ochrany subjektívnych práv osôb, ktorú im priznáva právny poriadok Slovenskej republiky (napríklad právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR).

S ohľadom na uvedené okolnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaním napadnutú časť rozsudok krajského súdu v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil a vec

mu vrátil na ďalšie konanie. V novom konaní krajský súd v prvom rade preskúma podmienky pre priznanie náhrady trov konania vedľajším účastníkom v konaní a následne riadne zistí rozsah a povahu zastúpenia účastníkov konania, jednotlivé úkony právnej služby poskytnuté advokátom, znovu rozhodne o trovách konania (§ 137 OSP), pričom tento výrok jasne a zrozumiteľne odôvodní. Najmä uvedie, ktoré úkony právnej služby v časti náhrady odmeny advokáta považoval za účelné a priznáva za ne náhradu trov konania, a v akej výške a podľa ktorého zákonného ustanovenia, resp. ustanovenia vyhlášky o odmenách a náhradách advokátov.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne v zmysle § 224 ods. 2 OSP súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. mája 2011

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová